

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DIABETES

DE SOCKERSJUKAS TIDSKRIFT

SWEDISH DIABETIC JOURNAL

INNEHÅLL

Statsbidragsfrågan
till regeringen

✽

Stora forsknings-
anslag

✽

ENGLESON:
Fothygien. Diet-
behandling

✽

JORPES:
Fel på insulin-
lösningen

✽

Karlskronaföreningen
startar punktskriftskurs

✽

Tappa aldrig modet

✽

IDF-nytt

✽

Riksstämman

SVERIGE

7.000 000 innevånare
c:a 60.000 diabetiker

RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCKERSJUKA

Tel. 63 30 25 - 61 39 49
Kontrollgirokonto 90 09 01

Kansli: Grevmagnigatan 6, Stockholm Ö

Ordf.: Tandl. S. Sahlberg, Loftstigen 8, Lidingö,
tel. 65 40 49.

Kassaförv. o. sekr.: Revisor A. Åsbrink, Abra-
hamsbergsv. 19, Bromma, tel. Sthlm 26 40 24.

Omb.-man o. red.: Hans Malmberg, RfS kansli,
Grevmagnig. 6, Sthlm Ö, tel. 63 30 25 - 61 39 49

Riksförbundets Tidskrift

Red. o. annonsavd.: Grevmagnigat. 6 Sthlm Ö,
tel. 61 39 49. Postgiro 50 07 75.

Medicinska medarbetare: Doc., med dr Gunnar
Engleson, Allhelgona Kyrkog. 10, Lund, och
Överläkaren, med. dr Alb. Grönberg, Brätte-
vägen 4, Vänersborg.

Redaktionskommitté: Engleson, Malmberg och
Gunnel Rathsmän.

Pren.-pris 1956: Helår 6 nummer kr. 7:— (be-
loppet inbet. å postgiro 50 07 75). Lösnr 1: 25.

Utgivningstider: 20 febr., 20 april, 20 juni, 20
aug., 20 okt, 20 dec.

DIABETES • *De sockersjukas tidskrift*

Årgång 6

Nr 2 · 1956

Utgiven av RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCKERSJUKA

Redaktör och ansvarig utgivare: HANS MALMBERG

Postgiro 50 07 75 • Utgivnings- och tryckort: Katrineholm

Statsbidragsfrågan hänskjuten till regeringen

I föregående nummer av DIABETES återgavs innehållet i en inom andra kammaren av hrr *Einar Rimmerfors*, *Ivar Johansson* i Mysinge, *Ernst V. Staxäng* och fru *Nancy Eriksson* väckt flerpartimotion (II:559) vari hemställdes att riksdagen måtte som bidrag till Riksförbundet för sockersjukas rådgivningsverksamhet lämna ett anslag för verksamhetsåret 1956/1957 av 20.000 kronor.

Statsutskottet har behandlat ärendet den 17 april och återges här nedan dess utlåtande nr 84 år 1956:

»Såsom motionärerna framhållit torde den av Riksförbundet för sockersjuka bedrivna verksamheten tillgodose ett visst samhällsintresse. Rent allmänt anser utskottet dock, att utvidgning av den statliga bidragsgivningen till att avse nya ändamål i nuvarande läge bör ske med största varsamhet. Med hänsyn härtill och då det i första hand bör ankomma på Kungl. Maj:t att pröva, i vad mån ett undantag i detta särskilda fall skäligen skall kunna medges från den av utskottet sålunda angivna regeln, är utskottet inte berett tillstyrka yrkandet i motionen. Under åberopande av det anförda hemställer utskottet att motionen II: 559 icke må av riksdagen bifallas.»

Det sedermera i överensstämmelse med statsutskottets utlåtande fattade riksdagsbeslutet synes innebära ett erkännande av behovet, men man har ansett sig böra hänskjuta ärendet till regeringen. Detta medgivande bör säkerligen uppfattas som en anvisning för RfS att hos Kungl. Maj:t anhålla att för nästa budgetår erhålla anslag till administrationskostnaderna. Efter utskottets välvilliga skrivning bör det nu vara lättare för Kungl. Maj:t att undantagsvis tillmötesgå ett sådant anslagsyrkande.

Trots att motionen denna gång avslogs tycks framstöten sålunda icke ha varit förgäves. Vi har därför alltjämt anledning att se ljust på situationen.

När de fyra motionärerna utsäger att det ur landets och folkhälsans synpunkt synes välbetänkt om ett statligt stöd kunde utgå i syfte att effektivisera rådgivningsarbetet är detta ett uttalande vars sanning inte nog kan understrykas.

Hans Malmberg

Livbolagen lämnar 100.000 kr. till diabetesforskning

De svenska livförsäkringsbolagen har sedan 1951 lämnat årliga bidrag för att stödja medicinsk forskning, vilka bidrag fördelats av en särskild nämnd, De svenska livförsäkringsbolagens nämnd för medicinsk forskning. Under vart och ett av åren 1951—1954 utdelades 50.000 kr., alltså sammanlagt 200.000 kr., som stöd åt forskning rörande hjärt- och kärlsjukdomar. Under de senaste åren har nämnden stött forskning rörande sockersjukdomen (diabetes).

Upptäckten av insulinet i början av 1920-talet medförde en revolutionerande förbättring av situationen för de sockersjuka. De komplikationer, som trots insulinbehandling i vissa fall tillstöter, sedan sjukdomen varat ett antal år, har emellertid klargjort betydelsen av fortsatt forskning på diabetesområdet, och 1955 utdelades av nämnden 50.000 kr. till dylik forskning. För 1956 har livbolagens bidrag till medicinsk forskning höjts till 100.000 kr. Detta belopp har liksom förra året använts för stödjande av diabetesforskning och fördelats bland följande forskare och forskargrupper:

Prof. S. Hoflund, med. kand. B. och M. Blombäck 10.000 kr. för undersökning över den diabetogena verkan hos alloxan och den antidiabetogena verkan av sulfonamiden BZ 55,

med. kand. B. Hellman 5.000 kr. för försök att med nya administrationsmetoder för alloxan studera teorien om en störd alloxanmetabolism som diabetesframkallande orsak,

med. kand. G. Nathorst-Windahl 3.400 kr. för fortsatt experimentell undersökning över patogenesen för arterioscleros vid diabetes,

doc. B. Ejrup 4.500 kr. för bearbetning av ett tioårsmaterial perifer a kärlsjukdomar hos patienter med och utan sockersjuka med speciell hänsyn till skillnaden i klinisk bild mellan dessa båda grupper,

doc. T. Kornerup 1.000 kr. för fortsatta undersökningar över den diabetiska retinopatin,

prof. H. Fredrikson 3.000 kr. för undersökning rörande graviditet och diabetes,

doc. G. Birke och civilingenjör L.-O. Plantin 10.000 kr. för undersökning av binjurebarkens roll för uppkomsten av de sändiabetiska kärlförändringarna,

doc. R. Luft och dr D. Ikkos 5.000 kr. för undersökning över »Dextrostolerans och insulinkänslighet»,

dr L. Odin och doc. N. Törnblom 19.400 kr. för undersökning över »Serumpolysackarider och hyalina kärlförändringar vid diabetes»,

dr B. Andersson 3.500 kr. för klinisk utprovning av det nya antidiabetiska läkemedlet BZ 55,

doc. B. Lindström och dr O. Ramgren 11.000 kr. för cytokemisk undersökning av de Langerhanska öarnas olika celledement under fysiologiska förhållanden och vid experimentellt framkallad diabetes, dr Y. Larsson 5.000 kr. för experimentellt framkallad gallfistel, choledochusavstängning samt efter pancreasgångligatur, doc. C. A. Gemzell, dr F. Hejlskensköld och doc. L. Ström 9.200 kr. för fortsatta experimentella och kliniska undersökningar rörande det hypofysära tillväxthormonets roll vid diabetes,

doc. B. Hökfelt 8.500 kr. för undersökningar rörande binjurebarkhormoner nas diabetogena verkan,

doc. S. Johnsson 1.500 kr. för klinisk och laboratoriemässig genomgång av diabetespatienter.

STOR LANDSKRONADONATION

Fröken *Therese Sandin*, ordförande i Föreningen för sockersjuka i Landskrona och initiativtagare till riksförbundet, har såsom gåva till Lunds universitet överlämnat en donation på 60.000 kr. till forskningen för bekämpande av sockersjukan och dess följsjukdomar.

I det donationsbrev, som fröken *Therese Sandin* undertecknat heter det, att medlen skall förvaltas såsom en särskild fond, som skall benämnas »*Systrarna Ellen och Therese Sandins från Landskrona*

Sockersjukmedel får gott betyg

Ett av »försäkringsanslagen» har gått till dr *Bo Andersson* vid Södersjukhuset för hans med stort intresse motsedda kliniska prövningar av det i Sv.D nyligen omnämnda nya tyska läkemedlet vid sockersjuka BZ 55. Redan i januari röjde han i Svenska Läkartidningen en viss optimism beträffande effekten av medlet och de fortsatta prövningarna tycks bekräfta detta glädjande förhållande.

På Södersjukhuset har vi hittills använt BZ 55 på ett 30-tal sockersjukpatienter, säger dr *Andersson*, och i stort sett är vi mycket nöjda med resultaten. Vederbörande har snabbt blivit sockerfria i urin och blodsockret har ställt in sig på en påfallande konstant nivå. Framför allt gäller denna effekt äldre patienter, som fått sockersjukdomen efter 45-årsåldern. Mera osäker tycks verkan vara på yngre årsklasser, där medlet oftast är helt utan effekt.

F. n. prövas BZ 55 på ett halvt dussin sjukhus i landet. Det är att förmoda, att de svenska rönen på området snart kommer att mera allmänt dryftas på Svenska Läkaresällskapet. Till i maj har nämligen sällskapet inbjudit som föredragshållare professor *F. Bertram* från Hamburg, vilken anses ha de största kliniska erfarenheterna hittills av BZ 55. Hans material lär omfatta inemot 400 sockersjukfall.

minnesfond». Dess ändamål skall vara att genom årligt anslag understödja av svenska medborgare vid Lunds universitet bedrivna vetenskaplig forskning för bekämpande av sockersjukan och dess direkta följsjukdomar. Av den årliga räntan skall en tiondel läggas till kapitalet och ingen utdelning av kapitalet får ske. Forskningsanslag ur fonden utdelas av Lunds universitets medicinska fakultet, och vid utdelningen skall i första hand som merit gälla, att forskaren visat verkliga förutsättningar för uppfinnande av botemedel för sockersjuka och dess direkta följsjukdomar.

Fröken *Therese Sandin* grundade i Landskrona den första föreningen för sockersjuka i landet och tog sedan initiativet till RfS, vars första ordförande hon var. Hon tog även initiativ till den första sommarkolonin för sockersjuka barn och utförde under krigsåren ett storartat arbete för de sockersjuka. Hennes stora intresse har varit att följa den vetenskapliga forskningen på området och såsom ordförande har hon alltid hållit sina medlemmar à jour med vad som rör sig inom den vetenskapliga forskningsområde. Hennes syster fröken *Ellen Sandin* stod, intill frånfallet i år, troget vid hennes sida och utförde ett högt skattat och uppoffrande arbete. Hennes minne är på ett strålande sätt hugfäst genom den vackra donationen.

Sprid glädje. Anmäl dig som sjukbesökare till din föreningssekreterare.

LÄKAREN HAR ORDET

Under den här rubriken behandlar sekreteraren i förbundets läkarråd, docenten i pediatrik vid Lunds universitet, med. dr *Gunnar Engleson*, en del för de sockersjuka aktuella, medicinska frågor.

FOTHYGIEN (forts.)

En viktig detalj i den förebyggande fotvården är den s. k. *Bürger-gymnastiken*, uppkallad efter en läkare vid namn *Bürger*, och dessa övningar bör utföras av varje diabetiker, som är uppe i åren, eller som haft en längre tids diabetessjukdom. Den kan uppdelas i tre olika moment, vilka följa här nedan.

1. Ligg ner på en säng med benen uppåt i $\frac{1}{2}$ till 3 minuter. Lämpligt underlag är en ställning av sänglässtöd att vila benen på. Det går emellertid i nödfall att lägga benen på en upp- och nervänd stol, som man placerar på sängen vid fotändan. Man bör då lägga en kudde som underlag för benen på stolryggen. Man skall vila och slappa av under detta moment och inte ha för högt under huvudet.
2. Man sätter sig nu på sängen med benen åtskilda och avslappade och hämlarna vilande på golvet.

Därefter utför man under ca 3 minuter i tur och ordning följande rörelser.

- a) Fötterna böjas uppåt så mycket som möjligt. Därefter
- b) Neråt golvet så mycket man kan. Sedan
- c) Inåt och slutligen
- d) Utåt.

Man avslutar med att

- e) Böja tårna uppåt så mycket som möjligt samtidigt som man spretar ordentligt med dem. Detta moment avslutas med
- f) Att tårna böjas extremt nedåt på samma gång som man sluter tårna kraftigt samman.

Under detta moment (2) bli fötterna ofta mörkröda, men de få inte bli blå eller smärtande. I så fall avbryter man omedelbart, lägger sig ner och höjer fötterna.

3. Bürger-gymnastiken avslutas genom att man åter lägger sig ner på sängen med fötterna raka och utsträckta samt avslappade så mycket som möjligt. Man skall ha en filt över fötterna för att hålla dem varma. Man ligger på detta sätt i 5 min.

Denna Bürgergymnastik tar alltså omkring 10 min., och kan således medhinnas av var och en, även av de morgonsömniga, som brukar komma iväg till arbetet i sista minuten. Den kan även med fördel upprepas när man kommer hem från arbetet på eftermiddagen, och utgör då en lämplig avslappningsstund efter dagens arbete. Den kan om det anses lämpligt upprepas flera gånger om dagen, vilket i så fall föreskrives av den läkare, som sköter den sockersjuka.

Bürger-gymnastiken ingår så att säga i de profylaktiska åtgärderna mot cirkulationsskador i benen och fötterna, men självklart kunna och bära dessa rörelser även användas vid redan förekommande dylika rubbningar hos diabetikern. Härvidlag bör man emellertid komma ihåg, att det är den behandlande läkaren, som skall ordinera när man skall börja med övningarna, och hur ofta på dagen, som de skola utföras. Detta vill jag särskilt understryka för dem, som eventuellt besväräs av cirkulationsrubbningar, därför att det ibland kan vara olämpligt med denna behandling samtidigt med en medikamentell terapi. Låt, som sagt, därför den behandlande läkaren avgöra.

Det finns ett par andra saker att iakttaga för de diabetiker, som ha symptom på fotskador. Det är utan

tvekan bäst om vederbörande i c k e r ö k e r. Skulle detta ställa sig svårt att genomföra, något som ju i själva verket dock är en karaktärssak, bör absolut konsumtionen nedskäras väsentligt.

Om man sitter med benen i kors bör man undvika att korsa benen i knähöjd utan i stället göra det vid fotlederna. Det är ju inte så ovanligt att benen »somnar» när man sitter med ena benet över det andra. För vanliga människor behöver en sådan sak inte spela någon roll, men för personer som äro beroende av en fullgod blodcirkulation kan detta moment ofta upprepat, i längden inverka menligt på cirkulationen.

DIETBEHANDLING VID DIABETES

Jag skall i detta och följande nummer av Diabetes beröra en av hörnstenarna i diabetesbehandlingen, nämligen dietbehandlingen.

Denna fråga är av oerhört stor betydelse och är inte minst viktig i vårt land, och det på grund av att många diabetiker av skilda skäl ägnar detta problem i diabetesbehandlingen alltför ringa uppmärksamhet. Detta sammanhänger bl. a. med det förhållandet att vi i Sverige i många år tillämpade en dietbehandling, som inte var någon dietbehandling, nämligen den, som fick slagordet »fri kost». Glädjande nog blir antalet sockersjuka med fri kost mindre och mindre för varje år, men alltjämt finnes ett alltför stort antal med denna typ av kostordning.

Diet vid sockersjuka har tillämpats i flera hundra år och infördes

av engelsmannen John Rollo i slutet av 1700-talet.

Under årtiondena före insulinets införande tillämpades i huvudsak två typer av diet. Den ena var den av amerikanaren Allen införda dieten, som närmast kan karaktäriseras såsom en svältkost och den var av otvetydigt värde för den tidens diabetiker.

I Sverige införde Karl Petrén ungefär vid samma tidpunkt sin fett-kost, men den kom kanske att få störst utbredning åren närmast före insulinets upptäckt. Den Petrénska dieten bestod till övervägande del av fett och kål, och den gav även den möjligheter att kontrollera diabetessjukdomen.

Om bägge dessa dietformer kan sägas, att de ställde stora krav på patienternas karaktär och tålamod. Kolhydrathalten var ytterst begränsad i både Allens och Petréns kostformer, och en av de första förändringarna i diabetesdieten efter insulinets införande var att man kunde höja, och också höjde kolhydratmängden för de sockersjuka.

Särskilt när det gällde diabetes-sjuka barn blev detta framsteg av speciellt stort värde, därför att barn i allmänhet äro kolhydratkonsumenter. Det är betydligt lättare för barn att hålla en diet, som inte saknar eller är alltför rigorös när det gäller kolhydraterna.

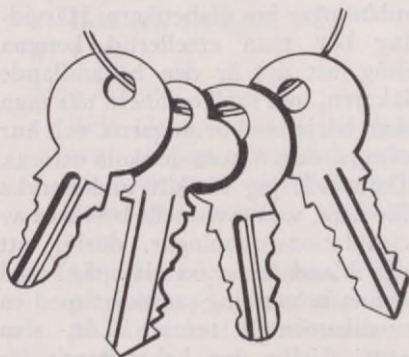
Mot slutet av 1920-talet hade också diabetesdieten på de flesta håll tack vare insulinets upptäckt blivit mindre strängt och den innebar nu avsevärt mindre påfrestningar för den enskilde individen än under för-insulintiden.

I början av 1930-talet slog emellertid pendeln över, när Stolte

i Breslau i Tyskland och Lichtenstein i vårt land oberoende av varandra införde den kost, som kallades för den fria kosten.

Denna accepterades villigt, ja allt för villigt, av många patienter och fick snabbt en kraftig spridning, särskilt i vårt land. Även om den till en början endast var avsedd för diabetiska barn, tillämpades den snart även av vuxna diabetiker, egendomligt nog. Det väsentligaste momentet när det gällde barn — att det skulle vara svårt för barn att hålla diet — fanns ju strängt taget knappast för vuxna. Det höjdes redan från början varnande röster mot denna behandlingsprincip, som i stort sett gick ut på att diabetiker fick äta vad de ville, även sötsaker, och på nästan alla håll ute i världen tog man avstånd från den fria kosten. Även när det gällde de skandinaviska länderna intog Sverige en ledarställning ifråga om den fria kosten.

Det är ju alltid så, när det gäller nya åsikter och behandlingsformer

Diabeteskontrollens fyra nycklar

DIET, INSULIN, MOTION,
LÄKARKONTROLL

inom medicinen, att det tar en viss tid, innan de spridas till allmänheten liksom det dröjer en viss tid, innan de avfärdas från det allmänna medvetandet. Detta förhållande äger sin giltighet även när det gäller diabetesbehandlingen.

Man påträffar fortfarande av och till diabetiker, som lever kvar i den gamla Petrénska kosten. »Det skall ju vara så bra med fett»!

Och sannolikt dröjer det ännu en viss tid, innan den fria kosten har försvunnit som behandlingsmetod bland de sockersjuka, liksom den numera är en övrvunnen metod bland läkarna. Av denna anledning är jag angelägen att påpeka, att den fria kosten så som den från början lanserades numera icke kan betraktas såsom effektiv och god diabetesbehandling.

Jag ber för övrigt få hänvisa till andras och mitt eget diskussionsinlägg i denna fråga, vilka stodo refererade i DIABETES under föregående år.

DE FYRA NYCKLARNA

När det gäller behandlingen av diabetes har man, som jag tidigare framhållit tre grundprinciper, nämligen diet, insulin och motion. Till dessa fogar prof. Knud Lundbaek i Aarhus med rätta en fjärde, nämligen läkarkontrollen.

Dieten är trots insulinets införande lika viktig i våra dagar. Man kan helt enkelt säga, att insulinet förbättrat våra möjligheter att dietbehandla diabetessjukdomen. Detta är självfallet inte på något sätt någon undervärdering av insulinet, utan tvärtom.

7 blickpunkten

Med. dr Albert Grönberg,

tidskriften DIABETES' medicinske medarbetare, befinner sig sedan en tid tillbaka på resor till en rad europeiska länder, där han studerar diabetesbehandling. Dr Grönberg kommer att i något av de kommande numren delge oss sina intryck.

Diabetesdieten skiljer sig från många andra dietformer genom att den icke är extrem i sin sammansättning, som t. ex. dieten vid njursjukdomar, magsår el. dyl. Patienten får med andra ord ingen särskild dietmat, utan kan äta av den vanliga kosten, men i begränsade mängder, och det råder, med undantag av sötsaker och dyl., inget direkt förbud mot viss slags mat.

FEL på INSULINLÖSNINGEN

Av Professor Erik Jorpes

Artikelförfattaren är professor i speciell medicinsk kemi vid Karolinska Institutet. Ledamot av Vetenskapsakademien. Har bakom sig ett stort antal avhandlingar och uppsatser huvudsakligen i fysiologisk kemi och om trombosjukdomen.

Det hände under insulinets första tid allt emellanåt att sockerpatienter personligen infann sig på insulinfabriken Vitrum i Stockholm, och uttryckte en ganska bestämd mening att en medhavd insulinflaska visat sig vara för svag. De fick av undertecknad ett lika bestämt besked att insulinflaskan, vederbörande höll i handen, var det enda stabila i hans tillvaro. Blodsockret och urinsockret kunna växla och äro ytterst känsliga för patientens allmäntillstånd, för hans diet, för kroppslig och själslig ansträngning och i synnerhet för infektioner. Det kan då vara en tröst att veta att insulinflaskan får betraktas som fullständigt pålitlig och att rubbningarna i sockerstatus kunna läggas tillräta genom lämplig avmätning av insulin dosen. Första förutsättningen för all insulinbehandling är ju att insulinet skall ha en bestämd styrka.

Lyckligtvis är denna fråga ordnad internationellt på bred bas så att samma styrkenivå för 40 resp. 80 enheter per kubikcentimeter lösning eller suspension tillhandahålles i alla länder, varhelst en

sjöman går i land eller en flygpassagerare gör ett flyktigt besök. Även det ryska insulinet från fabriken i Baku, om vilket vi hittills vetat föga och som det för en tid sedan talades så mycket om i samband med det ofrivilliga besöket av en sockersjuk fiskare bortom järnridån, motsvarade internationell standard. I detta hänseende ha vi således nått eftersträvad full internationalism.

Lyckligtvis är insulinet hållbart även i vattenlösning, en för de sockersjuka synnerligen lycklig och fundamental egenskap hos insulinet. Det är ingalunda från början självklart att så skall vara fallet, snarare tvärtom, ty hela raden av andra biologiskt aktiva substanser av äggvitenatur äro ytterst labila och oåtkomliga för praktiskt medicinskt bruk.

Men icke desto mindre kan det inträffa att insulinlösningen blir helt överksam. Patientens sockerstatus kommer i olag, han får infektioner på injektionsstället och måste snart söka närmaste lasarett. Då kan det hända att man ställer in honom och låter honom återvända hem utan att man upptäcker orsaken. Efter en kort tid är han tillbaka igen med samma klagan. Så vänder man sig till fabriken eventuellt med en anmärkning på ett visst nummer av insulinet. I sådana fall vet man på förhand att klagan är berättigad och att insulinlösningen i flaskorna är överksam. Man vet också att det är patientens eget fel, att han infekterat flaskorna i samband med uttagningarna till de dagliga injektionerna. En sådan patient får den ena flaskan efter den andra infekterad, tills orsaken omsider klaras upp. Så snart han gjort några instickningar och förbrukat en del av insulinflaskans innehåll, blir insulinlösningen opalescent av bakterieväxt och

NÄR TOG DU SKÄRMBILD SIST?

En diabetiker får lättare lungtuberkulos än andra människor, det är ett sedan länge välkänt faktum. Likaledes att en diabetiker har sämre utsikter att tillfriskna än andra — såvida icke diagnosen ställes tidigt! En diabetiker, däremot, som regelbundet låter skärmbilda sig, så att en eventuellt begynnande tuberkulos upptäcks i tid, kan med de medel vi nu har tillgång till ha samma goda utsikter att tillfriskna som andra tuberkulossjuka.

Joslin och hans skola i USA har arbetat mycket med dessa problem. De ha påvisat att en diabetiker som slarvar med sin sjukdom är ännu mera utsatt för tuberkulos än en diabetiker som har sin sjukdom under god kontroll. De ha även påvisat att en diabetes som kompliceras med

tuberkulos kräver mycket större påpasslighet än en vanlig diabetes. Joslin omtalar t. ex. att coma uppträdde fem gånger så ofta bland hans tuberkulösa diabetiker som bland de andra. Dessutom anser han att tuberkulos uppträder tio gånger oftare bland diabetikerbarn än bland andra skolbarn.

En diabetiker bör alltså regelbundet låta undersöka lungorna, i synnerhet vid en onormalt lång trötthetsperiod. Vänta inte på att de typiska tuberkulossymptomen skall visa sig, hosta, viktninskning etc. Man kan mycket väl gå omkring med en tuberkulos utan att dessa symptom hunnit inställa sig. **Det viktiga är att sjukdomen upptäcks tidigt. Då har man mycket stora möjligheter att tillfriskna.**

insulinet förstöres av bakteriernas enzymer. Grumlingen av den förut klara lösningen är den bästa indikatorn.

Den berörda situationen inträffar dessbättre ytterst sällan. De enkla föreskrifterna om att koka sprutan med spets samt att tvätta huden på injektionsstället och insulinflaskans gummiförslutning med sprit före varje instickning ha visat sig vara tillfyllest. I de här berörda fallen har vederbörande inte riktigt fattat finesnen med bakterierna eller också haft oturen att tillgripa bensin eller petroleum i stället för sprit till avtvättningarna. Olägenheten har i alla fall snabbt eliminerats och fullgod effekt av insulinet erhållits, så snart den behandlande läkaren tagit en pratstund med vederbörande och denne instruerats om hygien vid injektionerna.

Helt nyligen ingick i Diabetes ett meddelande om att sprit, som denature-

rats med pyridin, kunde vara olämplig genom att något av pyridinet lätt inkommer i flaskorna och flockar insulinet. Denna olägenhet vidlåder ej sprit denaturerad med benzol eller metylalkohol. Lämpligast är givetvis ren utspädd sprit, farmakopéns spiritus dilutus.

Andra fel på insulinlösningen? Ja, om den fryser, så att flaskan spräcks, kan antingen lösningen rinna ut eller bakterierna söka sig in genom sprickan. Förblir den vanliga insulinlösningen med 40 resp. 80 enheter per kubikcentimeter klar efter upptiningen och flaskan hel, har ingen skada skett. Detta med det vanliga insulinet. Däremot plägar zinkprotamininsulinet icke anta samma finflockiga konsistens vid upptining efter en frysning. Insulinflaskorna, som ju böra förvaras svalt, få fördenskull icke utsättas för så låg temperatur att innehållet fryser.

DET VÅRAS PÅ DIABETESOMRÅDET

Bara för några år sedan dog 50 proc. av alla barn med sockersjuka mödrar redan i fosterstadiet eller kort efter förlossningen. Nu är siffran nere vid 25 procents dödlighet för hela landet och cirka 16—17 procent i Göteborg. Vid Kvinnokliniken har man nämligen sedan 1948 speciellt intresserat sig för detta problem. Initiativet togs av klinikkens överläkare professor Herbert Fredriksson, och undersökningen har sedan fortsatt i första hand av med. lic. Lars Hagbard. I samarbete med 21 kvinnokliniker över hela landet har man undersökt 467 fall, ett av de mest omfattande material i världen på detta område, och på grundval av denna undersökning har han nu lagt fram sin doktorsavhandling i Göteborg.

Undersökningen har löpt i två serier. Den första under åren 1948—51, då 250 sockersjuka havande kvinnor undersöktes och deras förlossningar kontrollerades, och den andra under åren 1951—54, då 217 fall övervakades. Under den första serien var dödligheten fortfarande cirka 50 procent, men med ledning av de ve-

Dödsrisken sänkt 50 procent för barn till sockersjuka

tenskapliga iakttagelserna i dessa fall utarbetades sedan nya principer för hela förvården under graviditeten och för själva förlossningen. Dessa tillämpades under den andra undersökningsserien och resulterade i att foster- och barnadödligheten sjönk till hälften.

— Utgången av en förlossning på en sockersjuk kvinna är alltid oviss, poängterar lic. Hagbard. Vi vet att dödsrisken för fostret ökar successivt under den sista tiden, och därför försöker vi i regel en förtidsförlossning. Det stora problemet är emellertid hur långt i förväg man skall göra ingreppet. Tar man fostret alltför tidigt är det ju inte fullgånget och då kan dödsrisken vara lika stor.

Det är alltså två faktorer som måste avvägas ytterligt noga för att ge fostret den största chansen. Sen tillkommer naturligtvis en massa andra faktorer för varje individuellt fall, beroende på sjukdomens art, och man kan alltså inte bestämma en generell tidpunkt för sådana här förtidsförlossningar. I min avhandling har jag emellertid försökt fixera den lämpligaste tiden i någon mån.

Resultaten är ju uppmuntrande och vi kommer naturligtvis att försöka förbättra metoderna undan för undan. Dödlighets-siffran är ju fortfarande mycket hög om man jämför med spädbarnsdödligheten för »normala» fall där vi i Sverige har den rekordlåga siffran 3 procent.

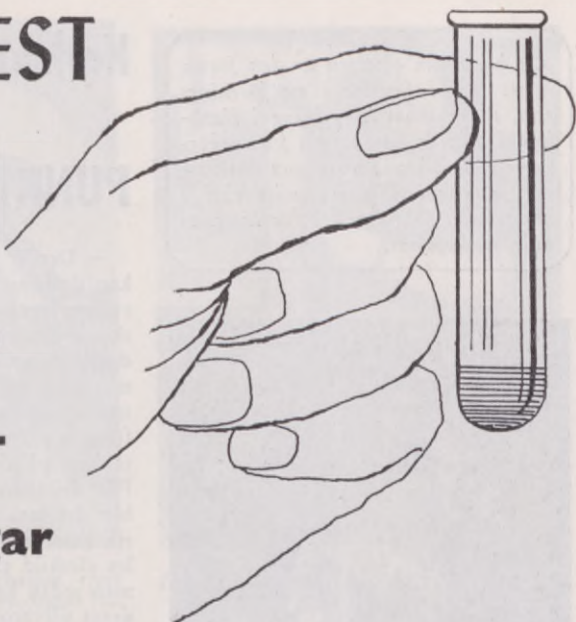
Vårt arbete här på Kvinnokliniken fortsätter med en brett upplagd undersökning av barn till sockersjuka mödrar. Vi skall belt enkelt undersöka hur de klarar sig i livet i jämförelse med barnen till »normala» mödrar, deras fysiska och psykiska utveckling, antalet missbildningar, sockersjukesfrekvensen etc. Det är nämligen en ganska utbredd uppfattning

(Forts å sid 18)

CLINITEST

(BRAND)

ger exakta
och snabba
urinsocker-
bestämningar

Allt som erfordras för sockerbestämningar i urin finns i CLINITEST-etuiet, som kan användas var som helst, när som helst. De Clinitest reagerter som levereras med detta etui ger ett kopparreduktionsprov med alla reagenser koncentrerade i en enda reagent. Uppvärmning är icke erforderlig, då varje reagent åstadkommer den nödvändiga temperaturförhöjningen. Man lägger endast en Clinitest reagent i provröret med den rätta kvantiteten utspädd urin, inväntar reaktionen och jämför sedan med färgskalan. Clinitest ger snabb, bekväm och pålitlig urinsockerbestämning.

Litteratur kan erhållas från vår representant

När reagerterna i etuiet
är slut — komplettera det
med refill.

AMES COMPANY INC.
ELKHART, INDIANA

Generalagent: AKTIEBOLAGET **MEDA** GÖTEBORG

En kurs, som troligen är den första i sitt slag i Sverige i en förenings regi, sätter inom kort igång i Karlskrona. Det är Föreningen för sockersjuka i Karlskrona m. o. som ställt sig som arrangör för en studiecirkel i punktskrift (blindskrift) för intresserade medlemmar.

Fröken Gunnel Rathsmän

»Ett strålande initiativ», säger förbundsstyrelseledamoten Gunnel Rathsmän, Stockholm, med instämmande av samtliga AU-ledamöter.

»Detta osentimentala sätt att verka för en stor sak gläder mig», fortsätter fröken Rathsmän. »Ord betyder så litet här i världen. Men handling desto mer. Yngve Stranke och hans kollegor i Karlskrona inlemmar oss därmed ännu fastare i den kader av aktiva RfS:are som i Riksförbundet ser en möjlighet till samlad insats för Sveriges diabetiker. Att förtiga synsvaghet och blindhet som en möjlig

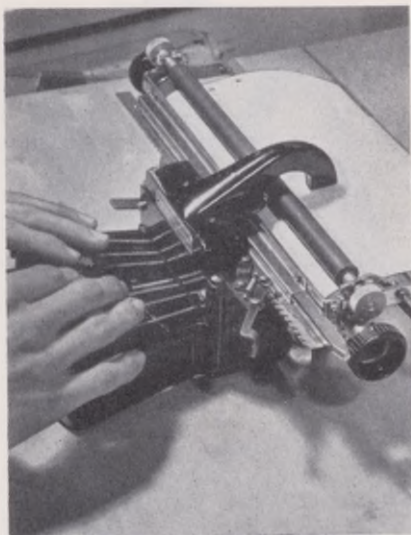
Karlskronaföreningen startar

PUNKTSKRIFTSKURS

— Det är ju tyvärr så att sockersjuka kan drabbas av ögonkomplikationer och svårare synnedsättningar, och hur roligt skulle det inte vara för dessa särskilt drabbade sockersjuka om andra medlemmar lärde sig punktskrift och t. ex. öppnade korrespondens med dem, säger ordföranden Yngve Stranke. Det är därför tanken på den här kursen har väckts. För deltagarna, som väntas bli många, blir det inte bara en intressant och lärorik kurs, det bör också skänka en alldeles särskild tillfredsställelse att veta att man sedan kan hjälpa kolleger och göra deras tillvaro mera innehållsrik.

Fröken Inga Svensson, som både läser och skriver punktskrift perfekt, kommer tillsammans med hr Stranke att leda kursen. Lokal blir ABF, och studiematerial ställer föreningen gratis till förfogande. Anmälan kan göras pr tel. Karlskrona 3409, där också närmare upplysningar kan erhållas.

komplikation till sockersjuka, är strutsolitik. Dess bättré är procenten blinda av hela antalet diabetiker ringa. Det finns så mycket att vara rädd för här i livet. Men med rädsla kommer man ingenstans. Rädslan får vi helt enkelt inte ge plats för i RfS. Här är vi *alla* mobiliserade till kamp mot sockersjukan och dess eventuella komplikationer. Och det finns uppgifter nog för oss alla. Och verksamhet är Liv. Initiativet från Karlskrona stärker vår gemensamma front, och har redan givit nytt levnadsmod åt många som felaktigt känt sig åsidosatta. Det innersta i vår arbetsgemenskap inom RfS», slutar fröken Rathsmän, »kanske bäst kan uttryckas i orden: 'En för *alla* och *alla* för *en*', och

Med Pichtmaskinen — uppkallad efter sin uppfinnare, en tysk professor — skrivs blindskriften.

De färdiga bladen binds in och i de blindas bokbinderi arbetar många flitiga händer.

Stockholms Samgymnasium har även blinda bland sina elever. Tack vare blindskriften kan denne yngling helt tillgodogöra sig undervisningen.

Blindskriften består av punkter, utstansade i det ganska tjocka papperet så att de blinda kan känna dem med fingertopparna.

TAPPA ALDRIG MODET

Ur FORECAST, den amerikanska diabetidskriften, saxar vi några reflexioner från den sockersjuka läkaren *Frederick C. Smiths* artikel »Endast för diabetiker.»

En dag i november 1918 befann jag mig på järnvägsstationen i Baltimore i väntan på ambulansen som skulle föra mig såsom patient till Fort MacHenry som då var militärsjukhus. Bredvid mig stod fem unga soldater som blivit blinda under kriget. De väntade på att transporteras till ett specialistsjukhus för blinda. En av dessa pojkar hade tydliga märken på armen efter gradbeteckningar som sprättats bort.

»Vad har hänt med Era gradbeteckningar?» frågade jag.

Hans fina ansikte hårdnade. »Varför skulle jag bära dem nu? Jag duger inte för armén längre».

Den unge mannens inställning var både förstäelig och gripande — men den

tar sin portfölj och ger sig ut i Stockholms trafikvimmel. Inga hinder tycks för stora för denna kraftkvinna. Med frimodighet, seg uthållighet och en orubblig tro på framtiden har hon inte bara bemästrat sitt eget öde utan gör en god insats som tjänsteman i ett av våra större industriföretag. Som människa och förbundsstyrelseledamot i RfS ser vi alla upp till henne. Hennes käcka leende och fasta handslag värmer oss. För många av oss behöver hon ingen närmare presentation. Vi känner henne från hennes många föredrag i vår föreningsrörelse. Där hon är med lyfts debatten upp på ett positivt och sakligt plan. Gunnel Rathsman har knappast hunnit hem från en konferens i Hamburg förrän vi återfinner henne i talarstolen inför Hälsingborgsföreningen. Men därom står att läsa under Föreningsnytt.

var felaktig. Jag har hoppats många gånger under de år som förrunnit sedan den dagen, att denne unge man så småningom lyckats övervinna sitt andliga handicap, ett handicap som var mycket svårare än den som fienden vållat honom.

Som en kontrast vill jag berätta om en patient som nyligen kom till mitt motagningsrum. Han har varit blind i många år men går ensam omkring överallt i vår stora stad under utövande av sitt yrke, pianostämmarens. Under vårt samtal nämnde jag, att blindhet alltid har förefallit mig vara den svåraste olycka en människa kan råka ut för.

»Det tycker inte jag», sade min patient. »Dövhet är en mycket värre olycka. Jag kan utbyta tankar med vem jag vill, men en döv människa är avskuren från allt umgänge.»

Vi som är välsignade med syn kanske tvivlar på att detta är riktigt, men vi kan inte annat än beundra en man som har förmåga att höja sig över sitt öde. Detta är den enda men rätta inställningen. Ingen människa med karaktär kan leva sitt liv med en känsla av självmedlidande därför han förlorat en arm eller ett ben eller därför att han har någon sjukdom eller lyte. Om han framhärdar i att tycka synd om sig själv, blir han troligen den enda som tycker så, ty då kan han bli en börda för andra, ja, till och med för sin egen familj.

Vi diabetiker har en svaghet, men vi gör väl i att sluta tänka på den såsom sådan. I själva verket kan vår sjukdom bli något av en tillgång. Den omständigheten att en sockersjuk måste vara akt-sam med sin diet och leva ett regelbundet liv kan göra att han lever längre än han eljest skulle ha gjort. Han måste också lära sig självdisciplin. Många diabetiker har lika starkt begär efter sötsaker som en alkoholist efter sprit. Men den socker-

(Forts. å sid. 18)

För diabetiker
och alla andra
som måste
undvika socker

I stället för socker
Assugrin
50 tabletter

Tål kokning och gräddning

Nytt syntetiskt sötningsmedel, som framför allt är indicerat vid diabetes och adipositas. Det rekommenderas sådana patienter, hos vilka man önskar inskränka kaloritillförseln och minska kolhydratomsättningen. Följaktligen är Assugrin särskilt lämpligt som sötningsmedel även vid avmagringskuror.

Absolut oskadligt och förorsakar varken matsmältningsbesvär eller andra obehag.

Tål kokning, bakning och nedfrysning och kan därför användas vid tillredning av alla slags maträtter och drycker.

Ger ingen bismak, varför maträtter sötade med Assugrin gärna ätes även av dietpatienternas anhöriga. Husmodern slipper därför besväret att tillreda specialrätter.

Praktisk fickförpackning med 50 tabletter Kr. 1.65
Glas » 500 » » 12.40
» » 1000 » » 22.50

Försäljes på apotek och i färghandel.

(Riktpriser)

AKTIENGESELLSCHAFT »HERMES», ZÜRICH
Repr. i Sverige: CIBA PRODUKTER AB, STOCKHOLM

BERLINS BLINDSKOLEKÖR

gästade Stockholm i samband med De Blindas Dag i höstas, dvs en grupp om 20 personer ur den annars 60 man starka kören. Kören står under skolans beskydd, men är egentligen en frivillig fritidssammanslutning av eleverna där, forna och nuvarande, ungdomar i 20—25-årsåldern. Initiativtagaren är den nu 41-åriga *Otto Jüdes*, som — själv blind — tvangs att som flykting lämna sin födelsestad Königsberg 1947 och nu är lärare vid blindinstitutet. Kören har konserterat en hel del, även i radio och vid kyrkliga högtider, och deras repertoar är mycket varierad. En blindorkester har *Otto Jüdes* också organiserat.

När vi nu för kort tid sedan hörde en bandupptagning från framträdandet i Sverige kan det vara värt att erinra att initiativtagare till körens Sverigebesök har varit RfS:aren *Gunnel Rathsman*, som under ett studiebesök vid Berlins blindskolor träffade *Otto Jüdes* och animerade honom att komma hit.

Under körens uppehåll i Stockholm tjänstgjorde *Gunnel Rathsman* som gruppens tolk och guide.

TAPPA ALDRIG... (Forts fr sid 16)
sjuke har utvecklat sin motståndskraft. Han har vilja och förmåga att förbli ståndaktig. Detta är vad diabetesspecialisten menar, när han säger att det fordras intelligens för att ha sockersjuka — de ointelligenta dö unga.

Om den sockersjuka som läser detta fortfarande tycker att han har anledning att tycka synd om sig själv, låt mig då tillägga, att han kunde vara mycket olyckligare med en annan sjukdom. — Han kan ha glädje av mat och dryck, även om han måste föra diet. Han kan se fram mot nästa måltid utan illamående i motsats exempelvis till de arma människor som ha fel på gallblåsan och ständigt får dragas med kväljningar och kräkningar.

Den sockersjuka som ser framtiden i svart vill jag uppmana: se på en koloni

INJEKTIONSSPRUTA för blinda och synsvaga

av det kända schweiziska märket
STANDARD 50

- Graderad kolvstång
- Kan steriliseras i sammansatt skick
- Utbytbart glas
- Inga reparationer
- Nylonplastetui för spruta och fyra injektionsnålar.

Kan beställas genom De Blindas Förenings Försäljningsaktiebolag, Gotlandsgat. 44, 2 tr. ned, Stockholm, telefon 44 91 40, eller direkt av generalagenten

MEDIFA

Norr tullsgatan 43 - Stockholm
Telefon 33 12 00

Finnes även hos apotek och specialaffärer

för sockersjuka barn! Dessa ivriga och levnadsglada pojkar och flickor, de ha ingen fruktan för framtiden — och det borde inte någon diabetiker ha!

DÖDSRISKEN... (Forts fr sid 12)

att dessa barn genom förlossningsskador och för tidiga födslar är handikappade på olika sätt, men någon riktig utredning av detta har aldrig gjorts.

Vid disputationen som ägde rum på KK 1 på Sahlgreńska sjukhuset var doc. Per Bergman vid Kvinnokliniken i Malmö fakultetsopponent och lasarettsläkare Nils Bergquist, Ludvika, andre opponent.

Lic. Hagbard är Malmöbo men har fördelat sina medicinska studieår både på Lund, Stockholm och Göteborg. Nu hoppas han få stanna i Göteborg några år framåt.

Välkommen till riksstämman i Bommersvik!

Härovan Bommersviks herrgårdslika corps de logi, huvudkvarter för RfS' riksstämma den 19—21 maj. Trots närheten till Stockholm ligger Bommersvik i en lugn och fullkomligt betagande omgivning. Yngens vågor kluckar mot strandkanten. Den för sin fågring besjungna sjön har kristallklart vatten, fina bad och möjligheter till fiske för dem, vars tålmod räcker till för att leta reda på gäddornas och abborrluringarnas färdvägar. Egen-
domen, som nu är SSU:s studieborg, ägdes på 1600-talet av den kände fältherren kungl. rådet och generalguvernören Erik Dahlberg. I denna inspirerande omgivning håller nu RfS och dess valda ombud stämma, fattar beslut och dryftar frågor av avgörande betydelse för landets alla sockersjuka. Ett utförligt referat kommer att inflyta i nästa nr av DIABETES.

Pensionärer på samkväm •

Förra gången berättade jag om en utflykt med diverse komplikationer. Nu har vi haft ett samkväm som förlöpte utan några intermezzon, men ni kanske vill höra berättas om det ändå.

Nåväl. Vi hade diskuterat man och man emellan och med fruntimmerna också förresten, hur det vore om vi skulle ta och ordna en fest. Det där med fest tyckte en del lät lite för pretentiöst, och några tummade försiktigt på motboken, för det här hände före 1 okt. 1955. Då farhågor förelåg att alltför stora svårigheter skulle uppstå, beslöt man att kalla festen för samkväm.

Som Kalle sa: »Dä ä liksom lite mer allmängiltigt». Han brukar nämligen lyssna på föredrag i radio.

Vi var några stycken som åtog oss att ordna själva programmet, och gummorna satte igång att sy och sticka en massa grejor, för det skulle bli auktion också.

»Det hör till», sa dom. »Och så blir det pengar», sa nån. Och det avgjorde saken.

Så kom då den stora dagen. Uppborstade, vattenkammade och högtidliga mötte vi mangrant upp. Pär, som har talets gåva höll hälsningsanförande och läste upp programmet. Som första nummer var det sång och musik. Gamla kärleksvisor och bevaringslåtar avlöste varann, och publiken klappade händer och tjoade så lokalens vaktmästare såg sig föranledd att äska tystnad och besvor oss att ta det lite lugnare och hotade att i annat fall visa ut oss.

Därvid uppstod en livlig och högljudd diskussion om en vaktmästares befogenheter och lokalhyrans storlek, men när ordväxlingen hotade övergå i handgripligheter förkunnade en röst från köksgrönerna att kaffet stod på bordet.

Stridens hetta svalnade hastigt, ty kaffe är för en pensionär, som arsenik för en gammal häst.

Sen skulle det bli auktion. Pär skötte klubban och gjorde vad han kunde för att priserna skulle bli så höga som möjligt. Och nog är det för märkvärdigt vad man kan köpa dyrt på auktioner. Självt fann jag mig plötsligt sittande med en kudde i famnen. Den gav jag 15 kronor för. Gumman min knuffade mej i sidan och muttrade, att kuddar har vi väl nog av. Men hon blev snart tyst. Om en stund satt hon och klämde på en docka som kunde säga mamma. Den kunde inte säga vad den kostade, men det kunde jag, för det stod på kartongen. Tre och sjuttifem med tydliga siffror. Gumman gav 12 kronor för den. Det är bedrägeri det mesta här i livet.

Men när vi gick hem den kvällen var vi ändå överens om att roligare hade vi aldrig haft.

A. R., Hallstahammar.

KALLA KRIGET

NAKENKONFERENS PÅ HIMALAJA MELLAN
»DE FVRA STORA» REKOMMENDERAS AV DE
HELIGASTE AV INDIENS HELIGA MÅN.

EN STIMULERANDE BEKANTSKAP...

*som Ni kan njuta av varje dag och känna Er
stärkt och uppigad av är*

LORENZ & LIHN:s

DIABETIKERMARMELAD

Den godaste marmelad Ni någonsin smakat

Hemligheten ligger i sötningsmedlet som till stor del består av fruktsocker, vilket gör att bärens naturligt goda smak och doft bibehålles under flera år.

Följande sortering lagerföres:

*Jordgubb, hallon, svarta vinbär, körsbär, nypon, björnbär,
apelsin, aprikos, grape-fruit.*

Ät den själv, bjud bekanta och vänner och Ni skall märka att alla ger den sitt erkännande.

Marmeladen är mycket dryg och därför billig. En enda burk räcker vanligtvis till ett 40-tal delikata smörgåsar.

Säljes genom hälsokostaffärer, om ej på Eder ort beställ direkt i kartong om 12 eller 24 burkar franko mot efterkrav. Pris 5: 15 pr burk.

HÄLSOSAFTER FÖRENING

LIDINGÖ - TEL. 65 82 44

GARANTI:

Blir Ni ej belåten med marmeladen, har Ni endast att returnera inköpet till vår firma och Ni får Edra utlägg, kr. 5: 15 pr burk, tillbaka.

För god smak och god ekonomi välj LORENZ & LIHN!

Användes i dag av 1000-tals diabetiker över hela landet. — I Tyskland rekommenderat av läkare och använd på diabetikersjukhus.

HEJ ALLESAMMANS!

Visst kan jag hälsa från *Anders*. Jag ser honom förresten just nu i min långkikare. Han håller på och fixar sin höj. Snygg sak. Blå Crescent 1955:a med handbroms och växel och allting.

Men vart tog *Anders* vägen? — Han stack helt plötsligt. — Där är han. Hej vad det går undan. Nu är han redan utanför stans hank och stör. Aha. Det är F 13 — Brävalla flygflottilj — det gäller. I gott och väl en timme står han på sin vanliga utkikspost på kullen och följer de »flygande tunnorna», deras landning och start. Nej, nu orkar jag snart inte hålla kikarn längre. Men nu sätter han i väg igen i riktning mot Dagsbergsfältet. Jo, det kunde man ju tänka sig. Där lilar dom fotboll. Det tycks vara hans kompisar. Han morsar åt alla håll. Nu har han bollen. Det var som huggarn. Vilken höjdare. — Matchen avblåses. Klockan är 17 och *Anders* på hemväg. Då ska jag ringa honom om en stund. Hallå, *Anders*. Hej, hur har du det? — Prima liv. — Det låter höra sig. Vad nytt? — Nu ska Ni få höra: Klassmatcherna har börjat i sexan och *Anders* tränar för fullt. Tre sockersjuka killar i skolan — *Mark*, *Bertil* och *Anders* — och nu är det meningen att vi ska hålla ihop, säger han.

Anders längtar efter sommarlovet och silmektionerna. Än så länge kan han

bara hålla sig flytande. Men till höst räknar han med att kunna avverka åtminstone hundra meter. 1954 tillbringade *Anders* på Hällungen och förra sommaren på Viggbyholm. Där träffade han *Anders Holmström*, som han byggde trädskojan tillsammans med (Kommer du ihåg det *Anders* II?)

Anders Lind, Norrköping

I sommar ska *Anders Lind* och hans adertonåriga syster *Anita* resa upp till Norrland och titta på Midnattssolen. Riksstämman i Bommersvik har han tyvärr inte tillfälle att vara med på. Men den meningen vill han ha framförd till föreningsombuden: Vad Ni gör så ta

upp frågan om bildande av juniorklubbar överallt där det finns lokalföreningar. Två önskningsbrev till honom. Den ena att vi hälsar och tackar Patrik Lindgren i Lindgrens Maskinaffär i Falun för de fina frimärken han sänt Anders. Och det gör vi gärna. Det andra att vi ber Vidar Ingelsson skicka in några nya dikter. Och det har han redan gjort. Jag slutar därför det här brevet med en hjärtlig hälsning till alla flickor och pojkar. Ingen nämnd och heller ingen glömd.

Till slut Vidars nya dikt

FLYGANDE TEFAT

Flygande tefat,
är kanske från mars
Fast det har vi svårt att tro
Ej heller kan det
omöjligt vara,
att folk
där också kan bo.
De kanske har nått
en högre kultur
och äro långt före oss.
Atomåldern,
kanske där har gått ur
Och en annan tid
har släppts loss.

Och därmed slutar jag för den här gången. Väl mött igen. *Farbror Hasse.*

LÄKARORD OM TIDSKRIFTEN

»Mina mammor» och jag är fullt överens om att tidskriften har mycket att ge våra diabetessjuka barn och deras föräldrar.

Hans Linderoth, leg. läkare, Örebro.

BARNVAKTSBEKYMNER

— Ska jag sjunga en visa för dej, frågade den snälla fastern som åtagit sig att vara barnvakt medan föräldrarna var på teatern.

— Nä, sa lille Göran och vände sig gäspande i sängen.

— Ska jag berätta en saga då?

— Nä, sa Göran.

— Vad tycker du att jag ska göra då, frågade den snälla fastern.

— Jag tycker att du ska låta mej sova nu, sa Göran.

Här uppe i Kiruna är det kallt och mycket snö, säger Olle Andersson, 11 år.

Här nere i Strömstad är det varmt och skönt om benen säger 3-åriga Ove Pettersson

Jultietävlingen

Då en detaljerad redovisning för jultieinsamlingen införts i föregående nummer av DIABETES återstår nu bara att förrätta prisutdelningen. *Stockholmsföreningen* står som segrare om man ser endast på antalet jultior, 130 st. pr den 20 februari. Räknas däremot jultior i proportion till resp. föreningsmedlemsantal står *Karlskogaföreningen* som segrare, 1,18 jultior per föreningsmedlem.

Eftersom två löpare samtidigt gick över mållinjen är det inte mer än rättvist att två lika värdefulla segrarpris utgår. Till vardera föreningen överlämnas därför som tack för god insats en st. Pifco massageapparat.

— Att försöka sälja utan att annonsera är som att vinka på en vacker flicka i kolmörker —

(RfS' Annonsservice)

Vi diskuterar

Sällskapsresor för diabetiker.

Har RfS eller DIABETES möjlighet och lust att ordna semesterresor utomlands för medlemmarna?

För diabetikerna faller sig även en kortare utlandsresa besvärligare än för andra. Kanske inte så mycket för språket som för ombytet av kost och levnadsvanor, vilket ofta medför kroppslig obalans. I en kollektiv sällskapsresa av vanligt slag kan en diabetiker inte skilja sig från de friskas i fråga om måltider, utflykter o. s.v.

En utlandsresa, t. ex. 7—8 dagar i Tyskland eller England, där en sjuksköterska medföljde, vore väl inte orealiserbar.

Vad säger Riksförbundet och medlemmarna?

J o n a s.

Klara fakta om

SUCARYL

Det nya VÄRMEBESTÄNDIGA sötningsmedlet
UTAN NÄRINGSVÄRDE

(Cyklamatrium, Abbott)

● *Vad det är:* SUCARYL är ett nytt sötningsmedel utan näring, användbart vid tillagning av sockerförbjuden dietmat för diabetes- och fettsotpatienter. Dess funktion är att åstadkomma önskad sötma utan tillskott av kolhydrater och därmed underlätta för patienterna att hålla stränga dietföreskrifter. SUCARYL är värmebeständigt, vilket gör det användbart vid kokning, bakning, konservering och djupfrysning utan att det därmed förlorar sin sötma. Följden härav är att SUCARYL har vidsträckt användbarhet vid matlagning. SUCARYL har sockerliknande sötma och efterlämnar vid ordinärt bruk ingen bitter eller metallisk eftersmak.

● *I två former:* SUCARYL finns numera i både natrium- och calciumform. De praktiska, skummande och skårade SUCARYL natriumtablettorna på ett åttondels gram finns i glas om 100 och 1.000 stycken. SUCARYL calcium sötningslösning, en nyuppfunnen natriumfri form för strikt salt diet, finns i för hushållsbruk praktiska flaskor om 120 ml.

● *Rekommenderat bruk:* När SUCARYL intages i normala mängder förekommer ingen upplagring av det i kroppen eller några toxiska verkningar.

Patienter på strängt saltfattig diet böra emellertid använda calciumlösningen. Calciumformen av SUCARYL har lägre tröskel för bitter smak, förnimbar i vissa födoämnen när proportionen uppgår till 0,5 procent, jämfört med omkring 0,8 procent för natriumformen. Båda formerna äro lika bra vid ordinärt bruk.

ABBOTT LABORATORIES SKANDINAVISKA AB

Lindhagensgatan 132 — STOCKHOLM — Telefon 520255

FINNES ATT KÖPA PÅ ALLA APOTEK

IDF-NYTT

Internationella Diabetesfederationens (IDF) kvartalsskrift har utkommit med bl. a. bidrag från olika länder som är anslutna till federationen. Det är en hel del intressanta saker de ha att förtälja.

● I DANMARK

har man hållit en »diabetesdag», som inbringat 115.000 danska kronor. Vi citera vidare från Danmark: »Doktor *Hans Christian Hagedorn*, chef för Niels Steensensjukhuset i Gentofte, har förlänats Valdemar Klein-priset för utomordentliga förtjänster såsom vetenskapsman, i synnerhet på sockersjukans område...» »När Banting och Best år 1921 gjorde sin historiska upptäckt av insulinet, råkade den danske nobelpristagaren professor *Krogh* befinna sig i Toronto, och efter sin återkomst hem trädde han i förbindelse med dr Hagedorn, som redan vid denna tid åtnjöt ett grundmurat rykte som framstående vetenskapsman, för att intressera honom att helhjärtat gå in för denna nya forskning i samarbete med Nordiskt Insulinlaboratorium i Gentofte. Där var det som år 1923 Nordeuropas första insulin framställdes. Den första, som behandlades med det nya hormonet var en patient vid Niels Steensensjukhuset. — Doktor Hagedorn har på senare år ägnat sig åt fördjupad forskning på detta område, och det var han som 1935 lyckades framställa det första zink-protamin-insulinet, som visade sig innebära ett så oerhört framsteg och blev till välsignelse för oräkneliga sockersjuka. Doktor Hagedorn, som nu är 68 år, är medlem av en mängd medicinska sällskap samt hedersdoktor vid universiteten i Oslo, Aarhus och Göteborg.»

● Från FRANKRIKE berättas,

att man förra året öppnat en byrå för förebyggande sjukvård, där människor som kan tänkas ha anlag för diabetes kunna bli kostnadsfritt undersökta. Det

kan röra sig om sådana, vars föräldrar ha sockersjuka eller som äro mycket feta, eller kvinnor som fött »ovanligt tunga babies».

● Från TYSKLAND förtäljes

om ett sommarläger för sockersjuka barn, som föreståts av läkare, diätlärarinna, laboratriser och lekledare. Förutom ett glatt friluftsliv fick barnen varje dag lektioner i sockersjuka så att de lärde sig att ordentligt sköta sin sjukdom. Några exempel på ämnen för lektionerna kan nämnas: »Vad är diabetes?», »Betydelsen av diet», »Skillnaden mellan insulinanfall och sockercoma», »Socker sjukans komplikationer», »Problem rörande anställningsförhållanden», »Tekniken vid injektionerna» etc. En del besvär med ändringar av insulinmängden vållades i början av att somliga barn kom från hem med friare diet och nu måste ställa om sig till en mycket sträng diet, så att insulinbehovet minskade.

● Från ENGLAND meddelas

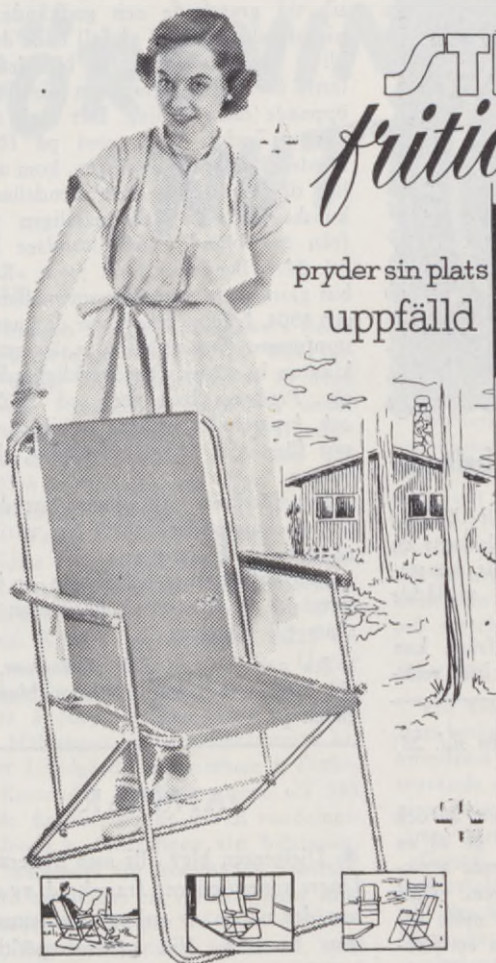
om ett experiment för att visa att diabetiker är goda arbetare. Sex pojkar och två flickor skall sändas till en industri i norra England, där de få bo i hem där man har kunskap om diabetes, medan de lär sig ett yrke inom industrien. Under möjligtast ideala förhållanden, som håller deras sjukdom under kontroll skola de sedan få visa sitt värde som arbetare. Om detta experiment lyckas, kommer det alla sockersjuka till godo, och man hoppas att arbetsgivare skall bli villiga att anställa sockersjuka lika väl som friska.

● Från ITALIEN nämnes

om kurser för diabetikerpatienter, läkare, sköterskor och dietspecialister. Även om planerna på en s. k. »undervisningsklinik» samt en undersökning av alla medborgare för att upptäcka en dold diabetes.

(Forts. å sid. 28)

STIGA fritidsstol

pryder sin plats
uppfälld

tar ingen plats
hopfäld

5 cm på bredden — större plats tar inte Stiga-stolen, hopfäld. Därför är den behändig att ställa undan, idealisk att bära med sig i trädgården, att ta med i bilen eller motorbåten...

På balkongen, i trädgården... Stiga Fritidsstol är vilstolen och sommarstolen framför andra. Varför bara »sommar» förresten — Stiga-stolen pryder sin plats året runt i hallen eller vardagsrummet.

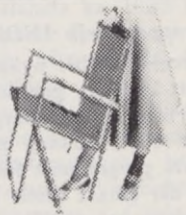
Stiga Fritidsstol säljes i landets alla
välsorterade sport-, järn-, möbelaaffärer
och varuhus.

STIG HJELMQUIST

TRANÅS

Tel. Tranås 49 02 - Stockholm 61 33 60

Stabil stålörskonstruktion

Stiga-stolen är hållbar och har flera gånger längre livslängd än vanliga trästolar. Rygg och sits är av kraftig väv i marinblått, mörkgrönt eller rost. Armstöd av polerad bok.

Två skarpsynta RfS:are belönas

I föregående nummer av DIABETES hade våra värderade läsare förelagts en tävlingsuppgift. Det gällde att konstatera de eventuella fel som vidlåde ovanstående teckning.

Skaparen av konstverket ifråga kan tacka sin lyckliga stjärna att inte teck-

ningskonsulenten *Ragnar Bendelius* i Stockholm satt med i den jury som på sin tid granskade och godkände teckningsförslaget. För i så fall hade det inte blivit någon belöning. Det blir det emellertid för hr Bendelius, som står för först öppnade rätta lösning. Det skall erkännas att också Red., som på förhand kände till problemlösningen, kom ohjälpligt till korta inför herr Bendelius sakkunskap. Red. hade nämligen utgått från två bland frimärkssamlare kända fel. Men Bendelius fann fyra. »Kolumbus gjorde sina amerikaresor mellan 1492 och 1504. Någon kikare var då ännu icke uppfunnen. Den avbildades sätt att fatta kikaren har även föga verklighetskaraktär. Pipkrage bars först på 1570-talet och kragstövlar av här avbildade låga typ först vid 16-talets början», skriver han.

Det förtjänar att nämnas att de två sista teckningsfelen hittills har varit helt okända för filatelisterna.

Den välförtjänta belöningen, en blomstercheck på kronor 15, har redan överlämnats till vinnaren.

2:a pris går till *Ulf Andersson*, Box 154, Klemensnäs, som erhållit en blomstercheck på 10 kronor.

IDF-NYTT ... (Forts. från sid. 26)

● En rapport från INDIEN

Dess förening fyllde nyligen ett år och firade ett-årsdagen genom att ge ut en broschyr med diverse klargörande artiklar över sockersjukans problem. Däri gavs också programmet för ett möte för lekmän, där läkare skulle hålla ett flertal föredrag, ett av dessa behandlande ett ämne som knappast kunde tänkas förekomma i Västerlandet: »Hur yogaövningar kan hjälpa diabetiker!» Även där har man haft en »Diabetic Detection Drive», en allmän undersökning av en del av befolkningen för att upptäcka dolda sockersjuka.

● Från ARGENTINA och TURKIET kommer rapporter att diabetesföreningar bildats. (Översatt av Karin Werner)

ANSVAR

■ Dirigenten blev allt mer irriterad, ju längre repetitionerna framskred, ty alltid var det någon av orkestermedlemmarna som fattades. Vid generalrepetitionen höll han ett litet förmaningstal och sade sedan: »Men det är en av Er som jag vill tacka, och det är förste violinisten Hansen, han har alltid samvetsgrant infunnit sig till varenda repetition.»

Då reser sig försteviolinisten Hansen och säger: »Ja, jag tyckte det var det minsta jag kunde göra, för jag får tyvärr inte tillfälle att vara med på själva konserten!»

(Ur Diabetikeren.)

FÖRENINGSS- NYTT

BORÅS

Föreningen för de sockersjuka i Borås höll på torsdagen årsmöte på MHF-lokalen under ordförandeskap av hr *Sven Wessman*. Parentation hölls över under året avlidna medlemmar. Till styrelseledamöter valdes *Tora Andersson* och hrr *Erik Tengling* samt *Karl Florén*. Kvarstående i styrelsen är hrr *Wessman* och *L. Wetterlund*. Till revisorer omvaldes *Gösta Hedenqvist* och *Vitalis Samuelsson*. Att representera vid riksförbundets årsmöte valdes hrr *Florén* och *Wetterlund*. Kassan hade omslutit 2.225 kr. med en behållning av 1.417 kr. Under året har föreningen bekostat vistelse för 1 barn å göteborgsföreningens sommarhem, Hällungen, och tre medlemmar har vistats å Solgårds semesterhem i Tranemo. Kostnaden härför uppgick till 595 kronor. En bussutflykt och en vandrings-tur, den s. k. Florastigen vid Björbostugan, bestämdes för kommande arbetsår. Vidare beslutades en värförsäljning med paketauktion. Ett par av årets PFO-artister, Tage och Lennart Johansson, bjöd på en trevlig underhållning och vidare visades ett par landskapsfilmer. Ett par nya medlemmar antecknade sig under kvällens lopp.

ESKILSTUNA

Eskilstuna sockersjuförening har haft välbesökt årsmöte i NTO-lokalen i Eskilstuna. Ny i styrelsen efter *Elvy Borg*, som avböjt återval, blev *Rune Sandberg*. Styrelsen består i övrigt av *Sören Gra-*

welli, ordförande, *Martin Johansson*, *Sven Lindkvist*, *Karl Månsson*, *Hoiger Huselius* och *Birger Jansson*. Revisorerna, *Otto Lindberg* och *Hjalmar Larsson*, omvaldes.

Föreningen hade vid årsmötet besök av ombudsman *Karl-Erik Bergström*, *Karl-skoga*, som medverkade med ett föredrag om den medicinska forskningens senaste rön ifråga om sockersjukan. Kvällen avslutades med kaffesamkväm och kabaréunderhållning med *Sven Lindkvist* som primus motor och sång, musik och sketcher som uppskattade inslag.

GÄVLE

Vid Gävleföreningens årsmöte den 6 mars beslöts att till Riksförbundets forskningsfond överlämna kr. 1000:11, motsvarande det under fjolåret av anonym givare donerade beloppet å kr. 1.000:— jämte därå upplupen ränta.

Genom föreningens förmedling har en sockersjuk flicka beretts sommarvistelse på Stockholms-föreningens barnkoloni för sockersjuka barn i Viggbyholm. Barnavårdsmyndigheterna i Gävle svarade för kostnaden.

Vid föreningens sammanträde den 11 nov. talade doktor *Helge Lublin* om »Diabetesbehandlingen». Föredraget var mycket givande och har närmare relations i DIABETES nr 6/1955.

Styrelsen fick följande sammansättning: hrr *Per Malmström*, ordförande o. kassör, *Birger Trång*, sekreterare, *Job. Hjältn* och *Martin Fröberg* samt fru *Mary Björkregren*.

Under samkvämet efter mötesförhandlingarna utlottades två trevliga vinster, som skänkts av fru *Elin Eriksson* från Sandviken. Lotteriet inbringade 50 kr. till föreningen, vars medlemmar med hjärtliga applåder tackade för gåvan.

P. M.

GÖTEBORG

Föreningen för Sockersjuka i Göteborg med omnejd höll årsmöte torsdagen den 23 febr. 1956 i Folkets Hus B-sal, Järntorget, Göteborg. Efter att ordf. hälsat välkommen och dagordningen godkänts, överlämnades ordet till kvällens föredragshållare, professor *Herbert Fredriksson*, som talade över ämnet Diabetes och graviditet, vilket för många, särskilt de kvinnliga mötesdeltagarna, klagade på problem, vilka är förknippade med ämnet ifråga. Efter föredraget applåderades livligt, vilket även ordf. underströk med ett hjärtligt tack till professor *Fredriksson*.

Herr *Ragnar Stéen* valdes till ordf. för årsmötet. Styrelse och förvaltningsberättelsen jämte revisionsberättelsen föredrogs och godkändes enhälligt. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för förvaltningsåret 1955.

Fru *Ann-Marie Wastensson*, herr *Carl-Otto Johansson* och *Harry Boström* omvaldes samt nyvaldes fru *Ragnar Stéen* och uppflyttades från suppl.-plats till ordinarie herr *Sigfrid Jönsson*.

Efter mötesförhandlingarna visades den vackra färgfilmen från Hällungens Sommarhem. Den åsågs med det största intresse, speciellt av de medlemmar, som tidigare vistats på Hällungen.

Efter årsmötet höll styrelsen konstituerande möte.

H. B.

HALMSTAD

De Sockersjukas Förening i Halmstad m. o. har hållit årsmöte. Samtliga styrelseledamöter och övriga funktionärer omvaldes, och styrelsen består av ordf. *Eric Carlsson*, v. ordf. *Hugo Johansson*, sek. *Stig Tjellander*, kassör *Artur Pers-*

son och utan särskild funktion *Karl Einar Johansson*. Förutom att sedvanliga ärenden förekom, hölls ett föredrag av lasarettsläkare *M. Arborelius*, som på ett populärt och uppskattat sätt orienterade de närvarande om sockersjuka, dess aktuella problem, behandlingsmetoder och komplikationer m. m. Han besvarade även en del framställda frågor. Mötet avslutades med samkväm.

HÄLSINGBORG

Föreningen för Sockersjuka i Hälsingborg m. o. har hållit årssammanträde i Temperancelokalen. V. ordf. *G. Sjögren* hälsade välkommen och höll ett minnes-tal över tre under året avlidna medlemmar.

Dagens förhandlingar leddes av hr *E. Strömgren*, som i sitt hälsningsanförande särskilt framhöll betydelsen av de sockersjukas sammanslutning i lokala föreningar. Av årsberättelsen framgick att föreningen under det gångna året kunnat sända ett par sockersjuka barn till sommarkoloni, bjudit en medlem på en veckas fri pensionatvistelse samt ordnat utfärd och julfest för sina medlemmar med anhöriga. Vidare har den tillhandahållit sina medlemmar sprutor med tillbehör och sötningsmedel till billiga priser.

Föreningen har under året skänkt 700 kr. till forskningsändamål. Tio nya medlemmar har tillförts föreningen. Årsavgiften blir oförändrad 5 kr. pr medlem.

Till ordf. valdes *G. Sjögren*; v. ordf. *S. Andersson*; sek. *G. Lind* och v. sek. *E. Andersson*. Revisorer blev hr *E. Strömgren* och fru *S. Silvander*. Suppl. hr *G. Svensson*, *H. Pettersson* och *K. Andersson*.

Ordet överlämnades därefter till frk. *Gunnel Rathsmann*, Stockholm, som medryckande berättade om Riksförbundets arbete och om tidningen *Diabetes*, de sockersjukas speciella språkrör. Frk. *Rathsmann* avtackades med livliga applåder och hälsades hjärtligt välkommen åter. Till kvällens muntration bidrog

ABSOLUT SMÄRTFRI INJEKTION

MED DEN PATENTERADE INJEKTIONSAPPARATEN

ORIGINAL HELINOS

Användes som en vanlig insulinspruta. Nålen införes under huden genom fjäderkraft, och injektionen är fullkomligt smärtfri. Injektionsdjupet kan inställas efter önskan. Lätt att taga isär.

RIKTPRIS för 2 ml spruta, kanyl och passande tättslutande metallbehållare med nålskydd

Kronor 39:75

— Ett års garanti —

Till Helinos Original injektionsapparat användes endast den världsberömda EVERETT-SPRUTAN med keramisk kolv.

Medlemmar i RFS lokalföreningar och prenumeranter på Diabetes kunna erhålla apparaten till betydligt nedsatt pris och fraktfritt genom att beställa den hos

Fru Ann-Mari Wastenson, Södra vägen 93, Göteborg S, tel. 18 10 08
Herr Rune Johansson, Bildradiogatan 51, Järnbrott, tel. 45 71 21

SÄND MOT POSTFÖRSKOTT:

1 st. ORIGINAL HELINOS med SPRUTBEHÅLLARE

NAMN:
(Medlem — prenumerant)

ADRESS:

Postadress:

(Var god texta)

Kvinnoklubben som under publikens bifall dansade skånsk kadrilj.

H. D.

HÄSSLEHOLM

De Sockersjukas förening i Hässleholm med omnejd har haft årsmöte. På grund av olika omständigheter har verksamheten under 1955 varit ganska minimal men årsmötet beslöt att nu med förnyade krafter ta upp den gagnarika verksamheten.

Den nya styrelsen fick följande sammansättning: Ordförande fanjunkare *Folke Thynell*, v. ordf. snickare *Gösta Söderdahl*, sekreterare och kassör kontorist *Ernst Jansson*, övriga ledamöter *Bernhard Andersson*, *Tyringe*, *Gösta Ekman*, *Osby*, *Lars Hall*, *Vinslöv*, och *E. G. Jönsson*, *Sösdala*. Suppleanter *K. Jakobson*, *Maglehult*, *Tyringe*, med fru *Jakobson*, *Ester Larsson* och *Karin Lovén* från Hässleholm. Revisorer: handlande *H. Strömbeck*, *Sösdala*, och lantbr. *E. Persson*, Hässleholm, som suppleant.

Vid årsmötet invaldes två nya medlemmar. Av beslutet framgick bl. a. att effektivt propagera för ökad anslutning av sockersjuka inom området och att verka för förståelse för de sockersjukas

problem hos resp. arbetsgivare samt att söka intressera myndigheter och enskilda till stödjande av den vetenskapliga forskningen i denna sjukdoms problem. Man enade sig dessutom att genom olika arrangemang stärka samhörigheten.

KARLSKRONA

Söndagen den 19 febr. hade vi vårt årsmöte i NTO:s lokal vid Smedjegatan. *Oscar Johansson* hälsade välkommen och vände sig särskilt till dagens föredrags-hållare, ledamoten i läkarrådet, överläkare *Bertil Scherstén*, som skulle tala över ämnet: Nya rön om sockersjukan.

Dr Scherstén lämnade en utförlig redogörelse för sammansättningen av vår kost och för hur den nedbrytes till andra ämnen för att vi skall kunna tillgodogöra oss den. Sockeromsättningen regleras av bukspottskörteln. Konstaterat år 1921 av Banting och Best efter många tidigare misslyckade försök. Forskningen har fortsatt och upptäckt Langerhanska öarna och nu ytterligare fyra celler, här ibland Alfacellen som producerar ett hormon kallat »Glukagon». Det är detta som påverkar ökningen av blodsockret. De tyska forskarna har konstaterat detta och frågat sig: Kan man minska verkan av Alfacellen? Detta har lyckats och genom försök har man fått fram sulfapreparaten *Nadison* och *Ivinol*, benämnt *BZ 55*. Preparatet är beställt och kommer inom kort till *Medicin II vid Karlskronalalasarettet*. Det kan inte användas av alla. Man bör vara över 45 år, ej haft sockersjuka över tio år och ej insulin över två år. Preparatet utgöres av tabletter som tas fem st. första dagen, tre st. andra, två st. på tredje och i fortsättningen en å två om dagen och dessutom får patienten även hålla diet.

Dr Scherstén talade härefter om insulin. Normalinsulinet hade förbättrats av dr Hagedorn genom tillsats av zinksalter som åstadkommer en fördröjande verkan och Novo-fabriken i Danmark har introducerat Lente-insulinen. Dessa har provats ganska länge och i de flesta fallen användes Novo-lente. Patienten

Kom ihåg att Du icke är värd någon martyrgloria därför att Du avstår från att propa magen full av tung mat.

behöver inte mer än en injektion om dagen och får ej så lätt insulincoma. Denna kommer ej så snabbt utan man hinner med att först intaga föda.

Talaren avslutade sitt föredrag med att uttala förhoppningen om att genom tillkomsten av de omnämnda nya preparaten många av de sockersjuka inom de närmaste åren skulle kunna bli ansedda som i det närmaste friska.

Efter föredraget följde bl. a. stadgenliga förhandlingar med val av styrelse, suppleanter, revisorer och två ombud till riksstämman. Semesterhems-, lotteri- och nöjeskommittéer tillsattes, varefter vårt femte årsmöte avslutades med kaffesamkväm och en stunds svängom till de klämmiga tonerna av Lei-Bertils musikkapell. Vid styrelsesammanträde den 15 mars konstituerade sig den vid årsmötet valda styrelsen enligt följande:

Ordförande Yngve Stranke; v. ordförande Oscar Johansson; sekreterare

Thure Nilsson; v. sekreterare Werner Johansson; kassör Eric Olausson; bitr. kassör Hulda Jönsson; utansärsbild funktion Aina Bjulemar. T. N.

KATRINEHOLM

Katrineholmsföreningen har haft årsmöte. Verksamhets- och revisionsberättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades. Kassaomslutningen under året var kr. 1.598.

1955 har varit ett gynnsamt år ekonomiskt sett. Tombolan på torget i somras lämnade ett överskott på kr. 1.000. En skriftlig hemställan till staden och fem kommuner runtom om ett kommunalt anslag till vår verksamhet upptogs välvilligt i det samtliga kommuner, staden inbegripen, anslag varierande belopp, mestadels kr. 100 var. Ett uppslag för övriga föreningar att ta efter. Av tombolaöverskottet anslag vi 500 kr. till

CYKRETS

»MESON»

CYKRETS »Meson« det kalorifria sötningsmedlet rekommenderas åt diabetes- och dietpatienter och andra, som skola leva på kalorifattig kost. Personer, som äro ålagda att använda saltfri kost, böra först rådfråga läkare.

CYKRETS »Meson« har många goda egenskaper: Sötman är utan bismak. Medlet är värmebeständigt — tål kokning, bakning, stekning och konservering. Det är giftfritt.

För smakens skull bör man inte använda starkare lösningar än 0,8 % (alltså maximum 64 tabletter till 1 liter vätska). Detta motsvarar cirka 25 % socker.

Förpackningar och priser:

Glas om 50 tabletter kr. 1: 80
Glas om 100 tabletter kr. 3: 35

CYKRETS »Meson« säljes på apotek och i ledande livsmedelsaffärer

AKSJESELSKAPET
MESON

TRONDHEIM

forskningsfonden. Efter förrättat val består styrelsen av A. K. Nohr ordf., Hugo Johansson, kassör, Knut Brolin sekr., Gunnar Davidsson och Folke Lindkvist samt fruarna Iris Johansson och Stina Pettersson. Revisorer är Frits Sjöstrand, Valla, och Sven Edström, Katrineholm.

Medlemsantalet är mellan 50—60. Nyrekryteringen går trögt.

Vi har rätt många prenumeranter på Diabetes och så säljer vi lösnummer förstås. Vi ha fr. o. m. i år sänkt medlemsavgiften till kr. 5: — pr år. *Nohr.*

KRISTINEHAMN

Kristinehamns Sockersjuförening hade på onsdagskvällen årsmöte å IOGT:s lokal. Mötet var välbesökt och stämningen var som vanligt, när de sockersjuka träffas, mycket god. Styrelse- och revisionsberättelserna upplästes och ansvarsfrihet för verksamhetsåret beviljades.

Kassaomslutningen balanserade på kr. 2.065: 60 med en utgående behållning på kr. 954: 51. Medlemsavgiften för år 1956 bestämdes till kr. 8: —.

Till styrelse för det kommande arbetsåret valdes herr *Curt Larsson*, ordf., *Einar Widar*, kassör, *Gunnar E. Carlsson*, sekr. samt fruarna *Margot Ericsson*, *Britt Hassel*, herr *Sven Steiner* och *Valter Jonsson*. Revisorer: *Nils Winge* och *Sven Persson* med fru *Greta Larsson* som suppleant.

Som ombud till Riksförbundets stämma i Bommersvik under pingsthelgen valdes hr *Gunnar E. Carlsson* med herr *Einar Widar* som suppl.

Omb.-man *Karl-Erik Bergström*, Karl-skoga, medverkade med aktuella redogörelser från Riksförbundets verksamhet genom åren. Talaren framhöll, för att forskningen skall kunna bedrivas, är det väsentligaste pengar som måste framskaffas. Hittills har Riksförbundet bidragit med 35.000 kr. som insamlats och skänkts från lokalföreningarna ute i landet. Även har jultian och pappersinsamlingen bidragit till nämnda resultat. Ombudsman *Bergström* belyste även aktuella problem

för de sockersjuka samt besvarade frågor av personlig art från sina erfarenheter som mycket uppskattades av de närvarande.

För musiken svarade på ett förtjänstfullt sätt herr *Sune Lindberg*, *Sten Larsson* och *Solberg* från Blindskolan.

STOCKHOLM — Föreningen

Stockholmsföreningen har haft årsmöte med val av funktionärer varvid herr *Bengt Murelius* valdes till ordförande efter herr *Bengt Erneryd* som av sagt sig uppdraget. Sedan övriga valda ledamöter vid styrelsesammanträde den 4 april konstituerat sig utsågs herr *Georg Hallman* till v. ordförande, fru *Barbro Hallman* till sekreterare, herr *Sven Lundqvist* till v. sekreterare och fru *Hild Berford* till kassör. Övriga ordinarie ledamöter blevo herr *David Lindén* och *Bengt Wollin*.

Som suppleant står herr *Curt Arnewi*.

Sedan herr *Alexis Åsbrink* av sagt sig koloniföreståndareskapet valdes vid årsmötet en kolonikommitté på fyra ledamöter: herr *Bengt Murelius* (ordf.), fru *Barbro Hallman* (kassör) samt herr *Curt Arnewi* och fru *Alma Fröberg*.

STOPP-PRESS-NYTT

Meddelande har ingått från ordföranden i Sockersjuföreningen i Hallstahammar, *Arvid Rask*, att föreningen anslagit icke mindre än 1.250: — kronor till RFS' forskningsfond. Pengarna skall enligt beslutet användas helt för studiet av ögonbottenförändringar.

Föreningarna i Värnamo och Västerвик har enligt mötesbeslut överlämnat 500: — resp. 200: — kronor till forskningsfonden.

Ett betydande försöksarbete vid Novo's forskningslaboratorier i förening med en omfattande klinisk prövning vid Hvidøre Hospital har givit till resultat de tre nya värdefulla insulinpreparaten

Insulin NOVO Semilente

Insulin NOVO Lente

Insulin NOVO Ultralente

Ombud: FERROSAN

STOCKHOLM — Arbetscirkeln.

1956 är ett olympiskt år. Låt det även bli ett arbetscirkelns år. Alla föreningar brottas med problemet, att skaffa aktiva medlemmar. Att vara passiv och endast betala sin medlemsavgift är nog så skönt, men nog finns det väl inom stockholmsföreningen betydligt fler än de få damer, vilka för närvarande deltar i arbetscirkeln, som skulle kunna hjälpa till med någon form av handarbete. Det är inte heller nödvändigt att arbetscirkelns medlemmar jämt träffas samman, utan vi kan även lämna ut hemarbete.

Under hösten skall stockholmsföreningen ha en basar, vars behållning skall gå till diabetesforskning. För att nå ett gott resultat behöver vi DIN hjälp.

1954 anordnade vi ett lotteri, som inbringade 2.000 kronor, som överlämnades till Riksförbundets forskningsfond. Låt oss tillsammans göra vårt yttersta för

att mångdubbla detta belopp. Resultatet kommer att publiceras i denna tidning!

Anmälan kan ske till nedanstående cirkelmedlemmar som stå till tjänst med alla upplysningar.

Fru *Greta Ohlin*, tel. 33 76 08

Fru *Alma Fröberg* » 42 15 58

Fru *Karin Arnewi* » 28 38 79

Skulle inte landets c:a 3.000 medlemmar vilja gå in för att bli aktiva medlemmar under år 1956? Ni är välkomna med Edra förslag i DIABETES. En form av god insats är att skaffa *nya medlemmar*.

SÖDERTÄLJE

Södertäljeföreningen har haft sitt årsmöte den 24 febr. Styrelsen fick följande utseende: Ordf. Tore Nordgren; v. ordf. Evald Johansson; kassör Ragnar Andersson; sekr. Folke Åslundh; v. sekr. Folke Bäckman.

ETT VACKERT INITIATIV

Vid konstnären *Fritz Högbergs* bortgång har till minne av honom i stället för blommor vid båren insänts bidrag till Riksförbundet för Sockersjuka. Namnen på dem, som sålunda lämnat bidrag, har förtecknats på en lista, som översänts till hans anförvanter. Det sammanlagda beloppet av de influtna bidragen utgör 456:— kronor. Beloppet har tillförts den fond för vetenskaplig forskning rörande sockersjukan, vilken är avsedd att disponeras för sitt ändamål i samråd med Riksförbundets läkarråd. Riksförbundet ber med dessa rader att få framföra sitt tack till alla givare och uttrycka sin varma uppskattning av den vackra tanke, som tagit sig uttryck i att hedra den bortgångnes minne genom att söka förbättra de sockersjuka medmänniskornas villkor.

Föreningen har haft 3 allmänna möten under arbetsåret och styrelsen har haft 5 protokollförda sammanträden. Föredragshållare har varit sjukkaseföreståndare *Ernst Höök*, Södertälje, riksombudsman *Hans Malmberg*, som även visade film, samt doktor *Gunnar Kristiansson*, Stockholm. Föreningen har låtit trycka och utge en liten bok i 1.000 ex. »Om Sockersjuka — Råd och upplysningar för patienter», skriven av Doc. Segerdahl vid Upsala Akademiska sjukhus, numera bosatt i Bollnäs. Boken distribueras av styrelsen samt Södertälje Sjukförsäkring. Ett lotteri anordnades som gav 1.000 kr. i netto. Tillsammans med Eskilstunaföreningen har en uppskattad bussresa gjorts till Gamla Upsala-Skokloster. Medlemsantalet har varit 44.

F. Å.

TRELLEBORG

Föreningen för sockersjuka i Trelleborg med omnejd har haft årsmöte och till ordförande omvalt hr *Gunnar Persson*. I styrelsen omvaldes vidare hr *Lenhart Löfkevist* och nyvaldes fröken *Brita Stahre*. Kvarstående i styrelsen är fru

Sigrid Landgren och hr *Sven Grönberg*.

Till revisorer omvaldes hr *Gösta Jönsson* och *Johannes Olsson*.

Årsmötet dryftade bl. a. diabetikers rätt till avdrag för kostförbättring i sin inkomstdeklaration och under diskussionen beklagades att inga enhetliga principer härför tycks tillämpas av taxeringsnämnderna. Det beslöts att styrelsen skulle ta kontakt med taxeringsordförandena inom föreningens verksamhetsområde angående denna angelägenhet.

S. A.

UDDEVALLA

Föreningen för sockersjuka i Uddevalla m. o. har haft årsmöte i Fridborgs lilla sal, Uddevalla. Doktor *Tage Hedberg* gav en populärt hållen framställning av sjukdomens orsaker och yttringar samt uppehöll sig vid de moderna behandlingsmetoder som står patienterna till buds. Bl. a. demonstrerades nya typer av injektionsspetsar och sprutor.

UMEÅ

Umeåföreningen höll årsmöte den 21 febr. Närvarande var ett 30-tal personer. På ordförandeposten nyvaldes e. o. adjunkt *Ake Holstein*. Övriga styrelseledamöter i tur att avgå omvaldes. Styrelsen består av följande personer: herr *Ake Holstein* (ordf.), herr *Ragnar Lindberg* (v. ordf.), herr *Kjell Sundberg* (sekr.), fru *Olga Edvinsson* (v. sekr.), herr *Allan Rubertsson* (kassör). Av årsberättelsen framgick bl. a., att medlemsantalet under år 1955 ökat med 11 och att vid årets utgång 29 medlemmar var införda i matrikeln. (Vid årsmötet antecknade sig 4 nya medlemmar, varför antalet i skrivande stund är 33.) Föreningens styrelse har sedan föregående årsmöte sammanträtt två gånger och anordnat en kamratträff den 14 okt. 1955, varvid lektor *Carlo Rönnow*, Umeå, höll ett med färgbilder beledsagat föredrag om lapparnas liv i fjällvärlden, ett föredrag, som livligt uppskattades. Därefter redogjorde föreningens sekreterare, *Kjell Sundberg*, för hur man själv kan utrona

urinens innehåll av socker samt de olika syrorna Legall och Gerhard.

Årsmötet beslöt, att ett ombud skulle sändas till RfS:s stämma. Till årsmötet infann sig även två representanter från Örnsköldsviksföreningen, en fortsättning på det samarbete mellan lokalföreningarna i Örnsköldsvik, Skellefteå och Umeå. Föredrag hölls om diabetes och de senaste behandlingsmetoderna. Å. H.

UPPSALA

Uppsala sockersjukesförening har hållit årsmöte på Mattgården. Styrelsen fick följande utseende: banktjänsteman Lars Kärne, ordf., hr H. Allgulin, v. ordf., fröken May Karlsson, sekr., och fru Gun Durén, kassör, samt fruarna Siv Pålsson, Jenny Eriksson och Lisa Kärne.

Av verksamhetsberättelsen framgår, att föreningen under sin femåriga tillvaro har överlämnat 3.000 kr. till vetenskaplig forskning om sockersjukans problem.

VÄSTERBERGSLAGENS SOCKERSJUKFÖRENING

har hållit årsmöte i ABF:s studiehem. Till styrelse valdes hrr Erik Sandståhl, ordf., Ragnar Danielsson, Georg Rimberg, Herbert Resare och Sven Eriksson. Revisorer: hr W. Eriksson och fru Agnes Häll. En hänvändelse skulle göras till riksförbundet om möjligheten att få ersättning för laboratorieprov. Propaganda skulle göras för id-brickan, som är av särskild nytta för sockersjuka genom speciell inskription.

VÄSTERVIK

Föreningen för sockersjuka i Väster-
vik med omnejd har hållit årsmöte under ordförandeskap av Rune Cederlund och i närvaro av ett 30-tal medlemmar. Parentation hölls över avlidna medlemmar som hyllades med en tyst minut. Föreningens ordförande sedan starten, Emil Möller, som på grund av hälsoskäl avböjt återval avtackades med blommor för sitt intresserade arbete och valdes med acklamation till föreningens heders-

Han är styrelseledamot i en av våra lokalföreningar och tvingas ofta sitta uppe sent på kvällarna med föreningsarbete. Samtidigt finns det många som gärna skulle vilja hjälpa till. Tala med din ordförande. Det finns uppgifter nog för alla!

ordförande. Till ny ordförande valdes Karl-Erik Johansson, som tidigare varit sekreterare. Till ny sekreterare utsågs Inge Karlsson. Att representera föreningen vid förbundets riksstämma på Bommersvik valdes den nya ordföranden. Av verksamhetsberättelsen framgår att medlemsökningen varit blygsam, men att styrelsen trots allt är optimistisk och hoppas att det nya arbetsåret skall ge positiva resultat. Kassen har balanserat på 689 kr med ett överskott av 428 kr, varav årsmötet anslag 200 kr till förbundets forskningsfond.

ÖREBRO

Föreningen för Sockersjuka i Örebro m. o. höll årsmöte söndagen den 22 jan. 1956, då följande styrelse utsågs:

Ordf.: Rolf Carlsson, Slussgatan 24, Örebro; sekr.: Birger Larsson, Ö. Vintergatan 72, Örebro; kassör: Ebbe Persson, Drottninggatan 51 b, Örebro; v. ordf.: John Ägren, Bromsgatan 2, Örebro; vice sekr.: Algot Igelström, Oskarsvägen 2 a, Örebro; övriga ledamöter: Hilma Norgren, Nygatan 69 a, Örebro, Nils Tyce-lius, Linnégatan 13, Örebro.

Av tidningen Diabetes beslöt föreningen att oförändrat beställa 15 ex. av varje nummer.

För angelägna forskningsmål

KONTROLLGIROKONTO **900901**

Sonja

golvbokhyllan

*Den moderna och
prisbilliga bokhyllan
för hem och kontor*

**Byggbar i höjd,
längd och vinkel**

Föreningskassörer, tillskriv
DIABETES för special-
erbjudande

ANNONSPRISLISTA 1956

Omslagsannonser:

Sidan 1 (ej annonssida)	—	—	—
» 2 (» »)	—	—	—
» 3	200:—	120:—	70:—
» 4	250:—	—	—

Textsidesannonser

Mittenuppslag

	Format av sida		
	1/1	1/2	1/4
.....	—	—	—
.....	—	—	—
.....	200:—	120:—	70:—
.....	250:—	—	—
.....	180:—	100:—	60:—

500:—

Priserna exklusive klichéer.

Annonsmanuskript jämte annonsmaterial (klichéer) skall vara *Redaktionen, Grevmagnigatan 6, Stockholm Ö*, tillhanda *senast den 5* i utgivningsmånaden.

RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCKERSJUKA

(Swedish Diabetes Association)

RIKSSTÄMMA

(National Committee)

Styrelse
(The Council) Tandläkare Sven Åke Sahlberg, Stockholm (ordf.)
Revisor Alexis Åsbrink, Stockholm (kassaförvaltare och sekreterare)
Fröken Gunnel Rathsmann, Stockholm
Arbetsvårdsassistent Lars Arne Strandell, Stockholm
Herr Rune Johansson, Göteborg
Docent Gunnar Engleson, Lund
Kontorschef Eric Carlsson, Halmstad
Herr Sören Grawelli, Eskilstuna
» Yngve Stranke, Karlskrona
» Nils Strid, Norrköping
» Lars Kärne, Uppsala

Suppleanter:

Civilingenjör Bertil Nycander, Örnsköldsvik
Tjänsteman Olof Forsberg, Göteborg

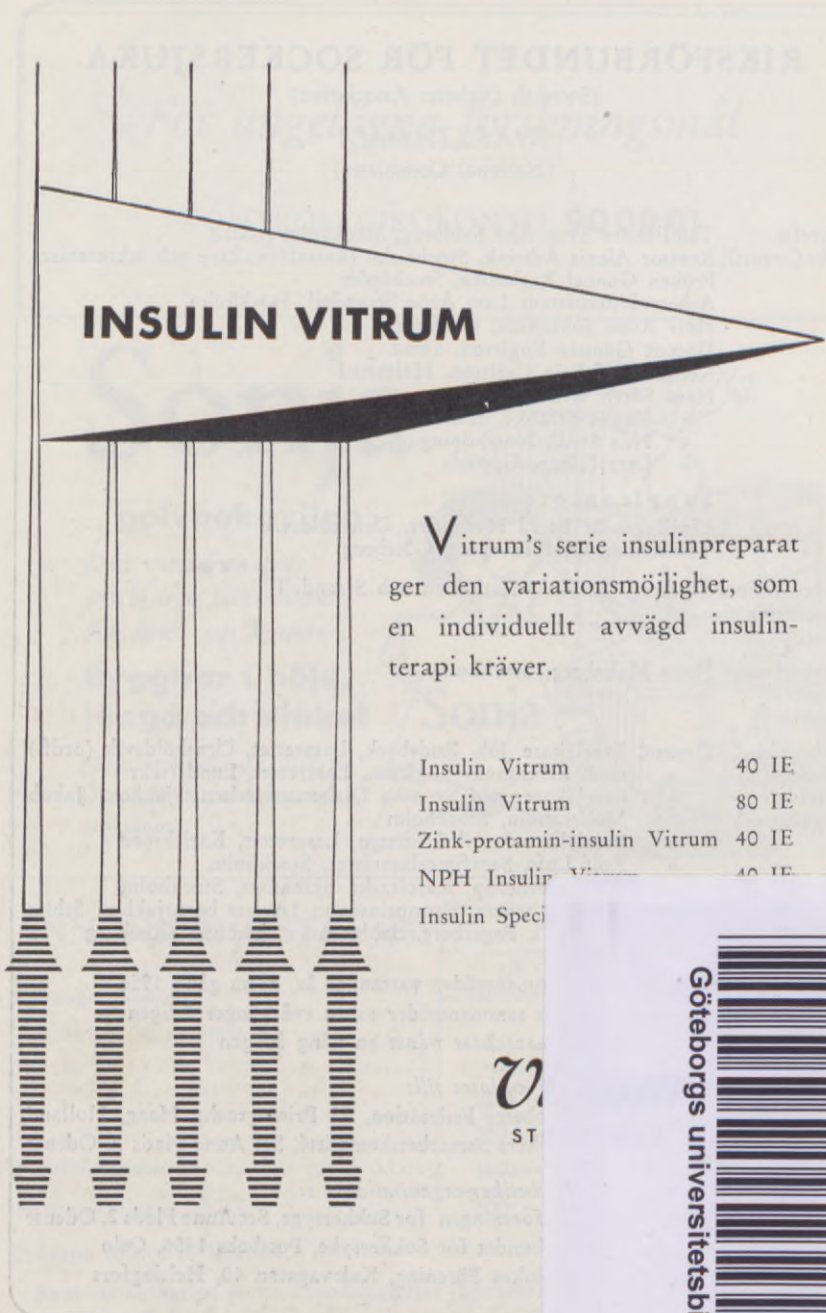
Arbetsutskott Sahlberg, Åsbrink, Rathsmann och Strandell
(Executive Board)

Ombudsman Hans Malmberg, Stockholm
(General Secretary)

Läkarråd
(Medical Advisory Committee) Docent, överläkare Joh. Rudebeck, Lasarettet, Örnsköldsvik (ordf.)
» med. dr Gunnar Engleson, Lasarettet, Lund (sekr.)
» överläkaren vid Svenska Diabetesstiftelsens sjukhem, Jakob Möllerström, Stockholm
» överläkare Bertil Schersten, Lasarettet, Karlskrona
» Rolf Luft, Serafimerlasarettet, Stockholm
» Tore Kornerup, Karolinska Sjukhuset, Stockholm
Doktor Yngve Larsson, Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus, Sthlm
» Sven-Erik Fagerberg, Sahlgrenska sjukhuset Göteborg

- Riksstämman sammanträder vartannat år, nästa gång 1956
Förbundsstyrelsen sammanträder minst två gånger årligen
Läkarrådet sammanträder minst en gång årligen
- *Riksförbundet är anslutet till:*
International Diabetes Federation, 33 Prinsegracht, Haag, Holland
Nordiska Diabetikers Samarbetskommitté, Sct Anne Plads 2, Odense
- *Adresser till Diabetiker-organisationer i:*
Danmark: Landsforeningen for Sukkersyge, Sct Anne Plads 2, Odense
Norge: Landsforbundet for Sukkersyke, Postboks 1456, Oslo
Finland: Sockersjukas Förening, Kalevagatan 40, Helsingfors

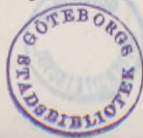
INSULIN VITRUM

Vitrum's serie insulinpreparat ger den variationsmöjlighet, som en individuellt avvägd insulin-terapi kräver.

Insulin Vitrum	40 IE
Insulin Vitrum	80 IE
Zink-protamin-insulin Vitrum	40 IE
NPH Insulin Vitrum	40 IE
Insulin Speci	

U
ST

Lindgrens Tryckeri, K-bolm 1954

Göteborgs universitetsbibliotek

6000248810